

El P. Oriol Diví,
monjo de Montserrat
(1924-2013)

A cura de Pere Maragall Mira
i Josep-Lluís Albajar i Rovira

**EL P. ORIOL DIVÍ,
monjo de Montserrat
(1924-2013)**

Amb textos autobiogràfics inèdits

Pròleg a cura del
P. Abat del Monestir de Montserrat,
Josep M. Soler, O.S.B.

Edició a cura de
Pere Maragall Mira
Josep-Lluís Albajar i Rovira

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
2023

AGRAÏMENTS

Pare Josep Maria Soler, Abat del Monestir de Montserrat, OSB. Per fer-nos confiança, la primera lectura, consells i pròleg.

Pare Ignasi Fossas, prior del Monestir de Montserrat, OSB. Per facilitar-nos la tasca abundantment.

Germà Josep Galobart, monjo del Monestir de Montserrat, OSB, responsable de l'Arxiu de Montserrat. Per la seva acurada dedicació i la seva paciència.

Pare Carles Maria Gri, monjo del Monestir de Montserrat, OSB. Per la seva visió, pels seus escrits. I pel seu encoratjament.

Pare Josep de C. Laplana, monjo del Monestir de Montserrat, OSB, director del Museu de Montserrat. Pels seus comentaris i el seu escrit annex.

Pare Damià Roure, monjo del Monestir de Montserrat, OSB, director de la Biblioteca de Montserrat. Per deixar-nos treballar a les dependències de la Biblioteca.

Germà Anton Gordillo, secretari del P. Abat. Per la seva discreció i la seva diligència.

Germà Bartomeu Ubach, monjo del Monestir cistercenc de Lèrins. Pels seus records a Tantar i els seus articles. Amb ell hem mantingut correspondència i hi hem trobat l'encoratjament per dur a terme aquesta obra.

Germana Mª Lluïsa Cortés, monja de la Congregació del Sagrat Cor de Jesús. Per oferir-nos la seva correspondència i vivència com a filla espiritual de P. Oriol M. Diví.

Fra Vicent Igual (acs), del Monestir dels Dominics (Barcelona), professor universitari. Per les seves lectures prèvies i el seu encoratjament.

Sr. Joaquim Maristany, professor de Filosofia. Pels seus bons consells, orientacions i successives lectures.

Sr. Pepe Carmona, professor de Filosofia. Pel seu testimoni.

Grup Sant Silouà de Barcelona. Pel seu encoratjament.

Sr. Marià Cases, president de l'ACE, artista i galerista. Perquè ens va saber posar en contacte.

Sra. Teresa Costa-Gramunt, vicepresidenta de l'ACE, escriptora i artista. Pel seu escrit annex.

Sra. Roser Pintó, directora del Gabinet de Gravats de la Biblioteca de Catalunya (BC). Pel seu apunt sobre les Nades del P. Oriol al 'blog' de la BC.

Sra. Carme Illa i Sr. Albert Corbeto, de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. Per donar-nos accés a la correspondència de la col·leccionista Pepita Pallé.

Sr. Antoni Elmeua (acs). Per compartir amb nosaltres la transcripció d'un recés espiritual dirigit per P. Oriol M. Diví, sobre 'L'Esperit Sant'.

Sr. Artemi Ejarque, exlibrista. Per facilitar fotografies i compartir la seva vivència.

Sr. Manel Ollé, escriptor. Pels seus records i per posar-nos en relació amb la G. Mª Lluïsa Cortés.

Germana Miyako Namikawa, Congregació del Sagrat Cor de Jesús. Per aportar generosament la sèrie de fotos de P. Oriol M. Diví.

Sra. Carme Amorós, que ens va donar notícia del vitrall de l'església de Sant Pacià, a Sant Andreu, dissenyat per P. Oriol.

Sr. Antoni Puigverd. Pel seu record de P. Oriol com a professor de dibuix dels escolans.

Sr. Ramon Aliet, del grup Sant Silouà de Barcelona, que ha fet possible aquesta edició.

P. Joan Requesens. Arxiu fotogràfic de Montserrat

Sra. Àngels Rius de la Biblioteca de l'Abadia de Montserrat.

PRÒLEG

L'abat Macari d'Egipte (segle iv) era un dels grans Pares del desert, un mestre espiritual molt reconegut. Però ell es tenia només per un aprenent de monjo, feble i incompetent. Una vegada que el varen invitar a dir una paraula als germans, ho va refusar dient: «Jo encara no he arribat a ser monjo, però he vist monjos» (*Apotegmes dels Pares del Desert*, Macari d'Egipte, 2).

Quan em van demanar de redactar un pròleg per al llibre sobre el P. Oriol M. Diví, em va venir al cap intuïtivament aquest apotegma de l'abat Macari. I he vist al llarg d'aquest llibre que el germà Bartomeu Ubach també fa aquesta afirmació. Després, pensant-hi una mica més, crec que és per una doble raó que vaig proposar aquest apotegma. D'una banda, jo, molt més aprenent de monjo que l'abat Macari, puc dir que he vist monjos autèntics, homes i dones que s'han pres Jesucrist i el seu Evangeli amb tota seriositat i l'han procurat viure amb simplicitat, des de l'esperit de les benaurances. Entre els monjos que he «vist» hi ha el P. Oriol. Però, d'altra banda, estic segur que el P. Oriol mateix, com l'abat Macari, tenia consciència de no haver arribat encara a ser un monjo perfecte i es considerava un aprenent de monjo, algú que tenia només un començ de vida monàstica. I això, en el seu cas, és un signe d'humilitat evangèlica que revela una gran vivència espiritual. Una gran vivència espiritual que el lector trobarà reflectida en les pàgines d'aquest llibre. Perquè el P. Oriol, a diferència de l'abat Macari d'Egipte, amb simplicitat compartia amb els altres el tresor que li havia estat confiat, tot i ser conscient de la seva fragilitat personal (cf. 2C 4, 7).

El llibre no és ni una biografia ni una autobiografia. Però té coses de totes dues. I això, segons el meu parer, constitueix l'originalitat i la riquesa de les pàgines que segueixen. Josep-Lluís Albajar i Rovira i Pere Maragall Mira han fet un treball pacient i laboriós de selecció, amarat d'estimació envers el P. Oriol del qual eren deixebles. Ens ofereixen molts textos, gairebé tots ells inèdits, del P. Oriol en els quals explica les seves vivències. Són escrits que descriuen la seves arrels familiars i la seva infantesa, les grans etapes de la seva vida i el seu itinerari espiritual des de la infantesa fins a la maduresa final. Hi ha també fragments de diaris de viatge i de cartes a persones conegudes. I, encara, poesies escrites per ell i il·lustracions que reproduïen gravats i dibuixos seus. Tot unit per breus passatges redactats pels dos curadors de l'edició esmentats. D'aquesta manera la persona del P. Oriol queda ben reflectida, fins al punt que es pot dir que és ell mateix que, des de diversos estils literaris, ens presenta la seva vida. Això fa que hi pugui haver una certa desigualtat d'estils, que es pugui trobar alguna llacuna, com la del període del seu ministeri en parròquies abans d'entrar a Montserrat. Però es guanya en autenticitat, perquè gairebé en la totalitat del llibre és el P. Oriol qui parla de la seva vida. Hi ha, també, diversos testimoniatges de persones que l'havien conegut amb una certa profunditat.

Vaig poder-lo tractar ben de prop en tres períodes. Primer, en ser destinat a la comunitat de Tantar. Quan vaig entrar al monestir, la segona quinzena de setembre del 1970, el P. Oriol i els altres que havien de formar part de la comunitat que havia d'anar a l'Institut Ecumènic de Jerusalem estaven preparant les coses i fent encara alguna estada a l'estranger. No va ser, doncs, fins al 1977 que vaig tenir ocasió de conèixer amb el P. Oriol en el si de la petita comunitat montserratina de Tantar. El treball dels monjos era fer de bibliotecaris de l'Institut. A la biblioteca, el P. Oriol tenia la taula al costat de la meua. Era fidel i precís en el treball, amatent a ajudar. D'aquella època guardo el record curiós de com, fora de les hores laborables, imprimia els gravats que feia amb un cullera soperera, a falta d'un tòrcul; el resultat era excel·lent.

Va ser capellà de les monges benedictines de ritu bizantí del monestir de l'Emmanuel, a Betlem, prop de Tantur. A més de les homilies i de les conferències espirituals que feia a la comunitat, era pare espiritual d'una de les monges que feia vida eremítica reclusa. L'època de Tantur va ser un temps d'una vida fraterna intensa. Era una comunitat petita de cinc i en alguns mesos sis monjos. El P. Oriol hi aportava un tarannà serè, pacífic, joiós, amb una visió profunda de fe i amb un gran amor a l'Església indivisa. Tenia un desig intens de contribuir a la reconciliació entre les Esglésies i comunitats cristianes dividides entre elles. De fet, la finalitat de l'Institut era fer conuiuure durant un semestre o un curs teòlegs de les diverses denominacions cristianes per pregar per la unitat i treballar teològicament junts amb vista a potenciar les arrels comunes, a desfer els malentesos culturals i teològics que s'havien produït al llarg de la història i a redescobrir-nos com a germans. Els monjos teníem el propi monestir en un edifici adjacent al de l'Institut, i, a més del treball de bibliotecaris, asseguràvem les hores de pregària a la capella i participàvem en els principals actes acadèmics i culturals. Afavoria la comprensió de la nostra presència, sobretot per alguns reformats que no comprenien massa la consagració de la pròpia vida mitjançant uns vots, el fet que els monjos benedictins proveníem de l'Església indivisa; érem anteriors, per tant, a les grans divisions entre cristians. El P. Oriol i tots els altres de la comunitat vivíem amb convicció i amb entusiasme aquesta missió que ens havia confiat el Papa sant Pau VI, bon coneixedor de Montserrat.

El segon període en el qual vaig poder tractar més de prop el P. Oriol, ja tornat feia un cert temps a Montserrat, va ser quan, essent jo mestre de novicis, em van nomenar també prefecte de júnior. Això volia dir ser responsable de la formació d'una vintena llarga de joves, comptant els d'algun altre monestir que venien a formar-se al nostre. Vaig demanar al P. Abat Cassià que em designés un soci per ajudar-me en la tasca. I li vaig proposar que fos el P. Oriol a causa de la sintonia que s'havia creat entre nosaltres pel que fa a la vivència

monàstica durant la meua estada a Tantur. La seva aportació va ser molt valuosa per a la formació dels joves, sobretot en les conferències de tipus espiritual que fèiem els diumenges a tot el grup (novicis i júnioris junts) alternant-nos setmanalment, i també va ser molt educador el testimoniatge de la seva vida, del seu treball i de la paraula adient quan calia. En els moments d'esbarjo, fàcilment sortia el seu sentit de l'humor. Ajudava a crear un clima seriós de vida, però alhora fratern i joiós. Per a mi va ser d'una gran ajuda, també, en el discerniment vocacional i en el fet de compartir projectes.

El tercer període va ser ja després de la meua elecció abacial. La relació es va fer més profunda perquè ell, fidel al que diu sant Benet, em manifestava més el que vivia interiorment. Va ser quan vaig poder confirmar que era un monjo de pedra picada, que es treballava interiorment per viure cada vegada més la seva donació a Déu en una vida amarada de pregària. La seva voluntat era d'identificar-se amb Jesucrist i tendir vers la pregària contínua, tal com vaig exposar en l'homilia de la seva missa exequial, publicada en els annexos d'aquest llibre. Havia arribat a viure intensament l'amor fratern, fins al punt que mai no parlava malament de ningú i procurava excusar les negligències dels altres. Va ser un home de pau, que transparentava el seu cor pacificat i serè, fruit del treball espiritual que dugué a terme tota la seva vida. D'aquesta manera, el Senyor el preparà per poder acompanyar espiritualment altres persones, monjos de la comunitat, preveres, religiosos i religioses, laics i laiques. Com sant Joan Baptista, una figura tan estimada dels monjos, els portava cap a Jesucrist amb un gran deseiximent personal; era conscient que calia que ell minvés davant el Senyor que fa la seva obra en les persones (cf. Jo 3, 30). Ni la malaltia ni la feblesa dels darrers temps no li van comportar un deixar-se anar. En aquesta etapa final, més d'una vegada m'havia dit: «Físicament em sento malament, però, interiorment, miro de configurar-me amb Crist crucificat».

És tot el conjunt de la vida del P. Oriol que em portava a dir al començament que veient-lo a ell havia «vist un monjo».

És a dir, un germà de comunitat que havia anat avançant profitosament pel camí de l'Evangeli a l'escola de sant Benet.

Les pàgines que segueixen presenten un retrat humà i espiritual força complet de la persona, de la vivència interior i de l'obra del nostre P. Oriol M. Diví. De tal manera que el lector, fins i tot sense haver-lo conegut, podrà «veure» el monjo que fou i la seva maduresa espiritual. A més, trobarà en aquestes pàgines un ensenyament per endinsar-se en la vida de pregària i un camí segur cap a la pau, cap a l'amor als altres, cap a Jesucrist i el seu Evangeli. I podrà descobrir que en el seu itinerari de vida és acompanyat per la Mare de Déu, que per al P. Oriol, com per tanta gent vinculada a Montserrat, té un rostre ben concret, el de la «Rosa d'abril, Morena de la serra, de Montserrat estel» (Virolai).

† JOSEP M. SOLER, Abat de Montserrat

INTRODUCCIÓ

Heus aquí un home de Déu, un home de pregària com no se'n troben... Tot ell revestit de la humilitat cristiana.

Ens ha anat deixant, gairebé sense voler, discretament, moltes pistes per poder-lo recordar i evocar: escrits sobre la seva infantesa, amb una certa ambició literària, però que mai no va publicar; la poesia esparsa, i tota l'obra gràfica, immensa. Però sempre escrits, poesia, dibuixos, gravats, tot, sota la primacia de la vida espiritual intensa, de la pregària, del compliment dels oficis monàstics, de la vocació —primer sacerdotal i ben aviat monàstica: «les dues crides al meu llac de Galilea», com diu ell mateix.

Tot i que conegut per la seva obra ex-librística (xilografies), fins i tot en el pla internacional, la seva dimensió espiritual passà discreta, gairebé desapercibuda... Algunes necrològiques publicades en donaren fe després de la seva mort. Però la seva amagada irradiació traspassava els murs del monestir i ens arriba pels testimonis dels seus amics, dins i fora del recinte monàstic, artistes o no, i dels seus fills espirituals, a través de la correspondència. És aquesta dimensió de l'home espiritual la que voldríem subratllar en aquest esbós biogràfic. Ens hi apropem amb l'amor i el temor que ens obliga a descalçar-nos, perquè estem a punt de trepitjar terra sagrada. No voldríem caure en les frases altisonants i voldríem, en canvi, encomanar-nos a la sòbria ebrietat de l'Esperit, a qui ell tan estimava, perquè ens guiï i ens inspire en aquest recorregut.

Aquesta semblança ens agradaria que fos com un gravat al boix, senzill i en filigrana alhora, com un dels gravats llu-

minosos que sortien de les seves mans i del seu cor. O, encara més, com una icona escrita per contemplar-la radiant i venerar-la, que exhalés el perfum d'una vida de monjo vessada del tot en amor a la Trinitat santa, i donés la mateixa pau que tot ell encomanava al seu voltant quan era entre nosaltres, i que el seu record continua encomanant avui.

Sabem que és una tasca inabastable, i que mai podrem donar completa la imatge d'aquell que, sense minvar mai en una laboriositat incansable, fou una font de pregària sempre brollant... L'«Ora et labora» fou el seu lema en el sentit més literal i extens de les paraules.

No pot ser una biografia «normal», una recerca bio-cronològica i històrica sense més... perquè es tracta, en efecte, d'un home de Déu, submergit en l'estat de pregària, estat que amarava tot el seu ser i el seu fer, des dels gestos més senzills a les creacions més elaborades.

De fet, és ell mateix qui ens explica moltes etapes i moments de la seva vida en els escrits que ens va deixar sense publicar, però que ell va revisar i elaborar literàriament —com és el cas dels *Fulls d'un calendari infantil*— i també en les llibretes on escrivia les seves poesies, dietaris de viatges, traduccions, homilies, i en l'extensa correspondència que hem pogut consultar.

La nostra comesa és, sobretot, de donar-li la veu perquè ens expliqui la seva vida. Tenim el goig de poder donar a conèixer aquests escrits més elaborats de la infantesa, però també altres com el del seu sotsdiaconat, i anirem seguint el seu itinerari vital amb altres referències que ell va donar en llibretes i cartes, intentant-ne omplir les llacunes inevitables.

L'itinerari vital serà, doncs, la primera part d'aquest llibre. En una segona part, que titulem «Ora et labora», intentarem donar la profunditat del monjo repassant i comentant les seves dedicacions artístiques, la plàstica i la poesia, però també els temes més directament relacionats amb la vida espiritual: l'amistat i l'acompanyament espiritual, la pregària, les traduccions, homilies i recessos, l'ecumenisme, la Passió, les revelacions.

Són les diferents facetes i preocupacions que, en el cas de P. Oriol, formen un tot indestriable, perquè en ell es fa ben bé realitat l'ideal de la vida unificada del monjo.

Disposem-nos a llegir, així doncs, aquests fets biogràfics d'un monjo del segle xx que continua la tradició mil·lenària que es remunta als segles de l'Església indivisa i l'actualitza.

Primera part

BIOGRAFIA

Amb els seus textos autobiogràfics

PRESENTACIÓ

Pere Diví i Coll, després Pare Oriol Mª Diví de Montserrat, deixà constància escrita de moltes dades biogràfiques. Sempre amb un to d'agraïment pels dons rebuts, i amb senzillesa.

En unes anotacions escrites l'agost de 1972, ens informa del seu naixement i de la seva genealogia familiar:

«Em fou dit que vaig néixer a Esplugues de Llobregat a les 6 del matí del dia 12 de febrer de 1924. Em digueren que aquells dies havia fet una forta nevada. Quan vaig néixer, els meus pares Josep Diví Ullastres, ebenista, i Magdalena Coll Gelabert, ja tenien un altre vailet de 2 anys i mig, que resultava ser, doncs, Josep, el meu germà gran. Havia nascut el 10 de maig de 1921.»

També parla de la seva genealogia, dels avis paterns, Josep Diví Cardona, d'Esplugues, picapedrer, i Francesca Mestres Vives, de Bràfim, Tarragona; i dels avis materns, Pere Coll Fernández, del comerç, i Dolors Gelabert i Amigó, nascuda a Sarrià. Encara hi afegeix l'esment dels besavis materns: Pau Gelabert i Magdalena Amigó.

Continuant el relat del naixement diu: «Em van portar a batejar 12 dies després —la neu havia tingut temps de fondre's. L'aigua pasqual del Baptisme fou vessada damunt del meu caparró el dia de Sant Maties —24 de febrer— a l'església parroquial. Em batejà el rector, de feia poc (crec que vaig ser el tercer feligrès que batejava), Mn. Jaume Guixà Perra (de Piera), que, a la sagristia de Montserrat —una colla d'anys més tard— em confessà que mentre batejava demanava a Déu que em volgués acceptar, que em volgués escollir.»

Li van posar els noms de Pere, per l'avi matern, Lluís, de part de la padrina, i Jaume, de part del ministre sacramental. Va quedar registrat, doncs, com a Pere, Lluís, Jaume Diví Coll.

«Vaig néixer a la Carretera Reial, vull dir en el primer i únic pis d'una casa de la Carretera Reial. Avui correspon al carrer Laureà Miró, 275, primer.» La casa era propietat de l'oncle Josep Coll, germà de l'avi matern, Pere Coll.

Un ambient familiar de tietes i oncles, i de germà i cosines, configura una infantesa feliç com demostren les anotacions següents: «La tieta Montserrat fou l'animadora de les nostres inoblidables festes de Reis; crec que hi fruïa més profundament ella que nosaltres, els menuts (avui, 1972, tornaria a ser moda).» «La tia Annita, la benjamina de les germanes fadri-nes de la meva mare, fou la confident de la meva infantesa. La que havia de respondre més sovint als meus 'per què?' i la qui m'explicava rondalles i em recitava poesies, de vegades tan tristes, que em feien saltar les llàgrimes.»

«Recordo l'època de soldat de l'oncle Papitu i l'oncle Joa-net. Em cridava l'atenció el seu uniforme militar. Però mai no m'hauria imaginat aspiracions bèl·liques. Ja, de petit, preferia la quietud i la pau.» I continua amb una referència a les amistats de nen i a les seves aficions primerenques que són tota una premonició: «La meva infantesa es nodrí d'amistat: i crec haver estimat els meus companys. I no em vaig retraure als jocs de carrer. Però passava llargues estones sol, a la meva cambra, retallant papers colorits, enganxant i dibuixant.»

Parla de la confirmació, de molt jovenet, i li reca no saber-ne la data exacta. El va confirmar el bisbe d'una Diòcesi de Cuba. I això venia de les relacions d'un promès cubà amb la seva tia Montserrat: a casa d'aquest noi hi havia un petit oratori.

«Als 4 o 5 anys vaig començar d'anar a escola. A l'Escola Municipal. Sota el mestratge de Donya Conxita. L'aula estava presidida per un Santcrist i el quadre del retrat del Rei Alfons XIII, tan alt i prim que els grans —i nosaltres— li deien "el Cametes". Quan per ocupacions inevitables, donya Conxita no podia venir a l'escola, la suplïa algunes vegades el meu avi Pere. L'únic avi que he

conegut, i encara per poc temps. N'he guardat sempre un record profundament afectuós i venerat. Als darrers anys de la seva vida un accident de trànsit li malmeté una cama. Això motivà que hagués de buscar-se un treball quiet i entrà d'empleat municipal. No sé ben bé en què s'ocupava, però, com he dit, algunes vegades suplia la nostra senyoreta de parvulari. La seva figura patriarcal imposava respecte —sobretot als meus companys de parvulari. Jo n'estava content, d'aquestes suplències de l'avi. I el que ell m'ensenyava restava a la memòria...»

L'avi Pere serà el protagonista d'un dels capítols dels preciosos *Fulls d'un calendari infantil* que omplen a bastament el que puguem saber de la infantesa de P. Oriol i ens en donen alguns records significatius. Escrits en la seva major part en els anys del seu noviciat (1956-57), hi trobem encapçalant o intercalades algunes poesies anteriors, escrites en els anys de seminari i en els anys de prevere. Les evocacions del seu poble, Esplugues, o de la seva infantesa seran motiu d'uns poemes també autobiogràfics, que sempre l'acompanyaran, i que estan en perfecta sintonia amb els *Fulls*: tot, poesia i prosa, d'un estil que podríem anomenar neo-noucentista, sempre lluminós, en plena concordança també amb el que seran els seus dibuixos i gravats, o, ja d'entrada, la seva polida cal·ligrafia que sempre ha impressionat els qui hem tingut accés als seus manuscrits i a les seves cartes. Ho comentarem en la segona part d'aquest llibre.

Val la pena, ara que parlem de la seva infantesa, i reproduir íntegrament aquests escrits, revisats i passats a net en 1963, els quals, per la proverbial discreció i humilitat de P. Oriol, mai no foren publicats.

FULLS D'UN CALENDARI INFANTIL

ORIOI M. DIVÍ
monjo de Montserrat

EL MEU POBLE

«Voldria tornar infant per uns camins
sovintejats per remembrança amiga,
empolsats d'or, ignots de la fatiga,
guardats gelosament Ànima endins.

M'emmenen a la pensa immaculada
dejuna de l'encís del Temptador.
Em deixen als dos anys. Una cançó
lleu de bressol esborra l'estelada.

La llum m'ha deixondit els primers mots
tendres, incerts... Se m'enriolen tots.
I m'atreu un desig . Llamíneria
audaç: Quin gust de mel
devia assaborir —libat al cel—
en encetar aquests noms: Jesús, Maria...?»

(1952)

El meu poble no és el més joliu de tots, però és certament el que més estimo. En una Antologia de pobles és possible que el meu no hi entrés. Potser no reuniria totes les bones condicions que es requereixen. Perquè hi ha pobles que ostenten unes qualitats i encisos objectivament ben remarcables que el meu no posseeix. No ho nego pas. Però el poble on vaig néixer és el «meu poble» i aquesta circumstància que me'l fa tan amable, els altres pobles no me la poden oferir.

Per altra banda, el meu poble gaudeix de ben a prop l'escalf matern de la Ciutat comtal i s'asseu en una muntanya que li mostra la faixa blava de la mar llatina. No té l'encís d'un riu ni la remor sagrada dels boscatges ubèrrims. Però té torrenteres amb esplugues, obagues i frescals, i té camps i vinyes que m'han ensinistrat en l'amor a la Natura. I aquelles carreteres per on fa tan bo de passejar-hi: assolellades i tèbies a l'hivern i delicioses als captards d'estiu amb un airet que commou les fulles d'àlber.

El meu poble té la llar dels meus avis, dels meus pares i germans, la llar on vaig començar el rosari del meu viure, i té, escampades ça i lla, vetustes cases pairals, llargues de vida i custòdies de virtuts cristianes. El meu poble té l'escola on vaig aprendre de lletra i nombres. I té l'església parroquial —la meva estimada església parroquial— tan fecunda de tendreses sobrenaturals abocades a l'ànima.

Pels seus corriols, pels seus camps i places hi trobo escrits amb lletres molt pregones, amb lletres molt vibrants, inesborrables records de la meva infantesa. Aquesta infantesa forma part de la història del meu poble que han anat, anem i aniran escrivint cadascun dels meus paisans i jo, en definitiva qui engrandim o enxiuim el nostre poble.

* * *

Anant pel món, he trobat pobles admirables, formosos. Els uns, per les seves tradicions i costums; pel seu treball i el seu esforç. Els altres, per les seves condicions topogràfiques. N'hi ha que us narren la seva història gloriosíssima. I d'altres que ens mostren la varietat joiosa del seu folklore. El meu poble, en canvi, és senzill; les seves glòries i belleses són discretes. Però ja us ho he dit, és el meu poble.

En una Antologia de pobles potser no l'admetrien a la llista definitiva. Malgrat, però, aquest judici respectable, jo us asseguro que en la meva Antologia, el meu poble hi obté el lloc cabdal. Heus ací per què en un moment d'exaltació fins m'he atrevit a dedicar-li uns versos:

«Bell Esplugues: Repòs i moviment
que harmonitza la traça del teu viure
obert de cara al mar que et fa el present
quotidià del seu llunyà somriure.

Bell Esplugues: Fidel a la ciutat
noble, comtal: l'augusta Barcelona.
T'hi trobes tan a pler al seu costat
i ets tan gelosa de l'encís que et dona,
que t'has arrezerat en el faldar
gegantí d'aquest Sant Pere Màrtir
que et lliga amb la Comtal —et fa cantar
la gaubança que trobes a quedar-t'hi—
i et mostra el Montserrat i el Pirineu
—lluient de neu i sol— i aquella cinta
d'argent del Llobregat que et ruixa el peu
i l'horta i els jardins de verd et pinta.
I trobes gentilment i vas creixent
esperonat per un deler inefable,
que t'inspira el cel blau i et porta el vent,
de fer-te gran, de ser formós i amable.

Bell Esplugues: T'estimo perquè ets meu
i duc reclòs ton nom dintre les venes
i el pronuncio com un sospir lleu
que amanyaga sedós les seves penes.
Estimo els teus carrers i els teus pujols,
els camps rics de forment, de torrenteres,
les masies nostrades amb els vols
de coloms i les grises oliveres.
T'estimo perquè em dones la claror
i l'espai opulent d'estels i d'aire
i d'ocells portadors d'una cançó
sobre el bec —que han apresat no fa gaire—
Estimo com les fibres del cor meu
el teu Temple i el cant de ses campanes
—el Temple que m'ha donat l'amor de Déu
bo i guiant-me per rutes cristianes—.
I la Santa patrona penitent
que té un posat de goig i melangia

1. Pere Diví Coll seminarista, anys 40.

2. El dia de la seva ordenació sacerdotal.

3. El prevere Pere Diví amb nens de Primera comunió, anys 50.

4. Pere Diví novici a Montserrat, final d'anys 50.

5. El P. Oriol Diví amb dos companys monjos, anys 60.

ÍNDEX

Agraïments	7
Pròleg	9
Introducció	15

Primera part: BIOGRAFIA

Presentació	21
<i>Fulls d'un calendari infantil</i>	25
El meu poble	25
Els meus avis	28
La primera anada a Montserrat	34
Els estudis de solfeig	39
Primera comunió	43
Herba per als conills	49
Aquells dibuixos	54
El meu sotsdiaconat	63
El meu diaconat	69
Ordenació sacerdotal	72
Professió monàstica i primers viatges	78
El primer viatge	81
De Montserrat a Londres passant per Suïssa, Alemanya, Luxemburg i Bèlgica	97
Londres	98
Darrera estada a Lovaina, passant per Roma i Ginebra	101
Estada a Tantur	103
Entre Betlem i Jerusalem	103
Anada al Sinai	121
	261

Tornada al monestir de Montserrat. Vida i mort d'un monjo	133
---	-----

Segona part: *ORA ET LABORA*

Les arts plàstiques	149
El dibuix	149
La xilografia	156
Els goigs	165
Nadales	169
Il·lustració de llibres	173
La calcografia	177
Els exlibris	179
Gabinet d'Estampes de la Biblioteca de Montserrat	189
Acció pedagògica	190
Acció divulgativa. Articles, pròlegs i converses	192
El vitrall	197
Exposicions individuals	197
Premis i honors	198
La poesia	200
Llibres i reculls	208
Les traduccions: unió indestriable de l' <i>Ora</i> i el <i>Labora</i>	217
Fons espiritual del P. Oriol M. Diví	223
Capítol del P. Abat RB 3,7-13	238
L'amistat en el P. Oriol M. Diví	241

ANNEXOS

Enterrament del P. Oriol M. Diví: Homilia del P. Josep M. Soler, abat de Montserrat	249
«El món del P. Oriol M. Diví, xilògraf», per Josep de C. Laplana	252
«Oriol M. Diví i el cant a la llum del món», per Teresa Costa-Gramunt	256

Heus aquí un home de Déu, un home de pregària com no se'n troben...

Tot ell revestit de la humilitat cristiana.

Ens ha anat deixant, gairebé sense voler, discretament, moltes pistes per poder-lo recordar i evocar: escrits sobre la seva infantesa, amb una certa ambició literària, però que mai no va publicar; la poesia esparsa, i tota l'obra gràfica, immensa. Però sempre escrits, poesia, dibuixos, gravats, tot, sota la primacia de la vida espiritual intensa, de la pregària, del compliment dels oficis monàstics, de la vocació —primer sacerdotal i ben aviat monàstica—: «les dues crides al meu llac de Galilea», com diu ell mateix.

